Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Stouenberg, Fr.
Titel | Title:	Rosenborg Slots historiske Mærkværdigheder.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Bianco Luno, 1847
Fysiske størrelse | Physical extent:	53 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

Stouenberg.

Rosenborg Slot.

1847.

32, - 148.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021271870

Rosenborg Slots

historiske

Mærkværdigheder,

ved

Fr. Stouenberg,
Kgl. Fuldmægtig.

Kjöbenhavn.

Trykt paa Udgiverens Forlag i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1847.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Rosenborg Slot

blev tilligemed Have anlagt i Aaret 1604 af Kong Christian den Fjerde og bestemt til et Lystslot, hvor Kongen og den kongelige Familie kunde nyde Sommerens Behagelighed, uden dog at være for langt fra Staden, efterat den forrige kongelige Lysthave, som laae omtrent imellem Nicolai og Holmens Kirke, hvor siden de saakaldte Skipperboder stode, var bleven udlagt til Byggeplads

Ved Slottets förste Anlæg var det udenfor Staden; men da Kongen lod opkjöbe en stor Deel Huse og Haver, som laae i Forstaden imellem Nörre- og Österport, forlöb ikke fire Aar, förend Stadens Grændser mod nordost bleve i Aaret 1608 udvidede, og derved blev Slottet med dets Omgivelse mod Östen og Sönden draget indenfor Stadens Volde.

Efter den Tids Bygningsmaade blev Slottet omgivet med Vandgrave og Volde, som tildeels havde Muurbeklædning udvendig. En Vindebro, „den grönne Bro", satte Hovedbygningen i Forbindelse med den tilhörende store Have, der vel nærmest har givet Anledning til Slottets Benævnelse, „Rosenborg."

Slottet er opfört i den italieniserende Stiil, som

havde udviklet sig i det sextende Aarhundrede af den ældre germaniske Bygningsmaade. Hovedbygningen, der bestaaer af tre Stokværk over Kjælderen, har et stort Taarn paa syv Stokværk mod Exerceerpladsen, og to mindre paa fem Stokværk mod Slotsgaarden, samt et fjerde, men uden Spiir, hvori Hovedopgangen til Værelserne er anbragt. Taget og Taarnene ere tækkede med Kobber og Bly. Længden af Slottet er 76 Alen, Breden med Taarnene 38 Alen; Höiden indtil Ryggen af Taget 35 Alen; det store Taarn indtil Spiret 74 Alen, de to mindre Taarne, hvert til Spiret 53 Alen; det mindste Taarn 32 Alen.

Af Slottets Værelser have endeel under de senere Konger, som der have boet, modtaget Forandringer i Decorationen efter den da herskende Smag, hvorimod nogle have vedligeholdt deres oprindelige Udseende fra Christian den Fjerdes Tid.

I en Række af Aar havde en stor Deel kongelige Klenodier, Huusgeraad, Vaaben og Garderobesager været opbevaret der, uden at man ved deres Ordning havde taget andet Hensyn, end til beqvem Plads, men efterat der i de senere Aar vare tilkomne endeel Gjenstande af historisk Interesse, er det Hele blevet sammenstillet og ordnet efter de forskjellige Tidsaldre, hvortil det hörer.

Den nederste Etages nordligste Sal, hvortil Indgangen er fra Steengangen, var i Christian den Fjerdes Tid et Audients-Gemak. Dets Paneel er af Egetræ med udskaaret Billedhuggerarbeide og i Fyldingerne ere 79 Malerier indsatte. Det er Landskaber, Genrebilleder og mythologiske Stykker af hollandske Konstnere omtrent

fra samme Tid som Slottets Bygning, deriblandt af Momper og Breughel. De have störst Værd som en oprindelig Decoration. Loftet er prydet med Malerier deels paa Træ, deels paa Lærred. Over Marmorkaminen findes Aarstallet 1615 og Christian den Fjerdes Ciffer.

I denne Sal er et Talerör af Kobber, som i en Længde af 75 Alen löber i Muren under Kjælderen og op i det yderste Gemak i Slottets sydlige Ende, saaledes at to Personer kunne fra begge Rörets Udlöb ganske sagte tale med hinanden.

Til höire Side fra Audients - Salen er Christian den Fjerdes Sovekammer, hvor han döde. I Fodpanelets Fyldinger nogle qvindelige Brystbilleder, Prospecter af Venedig og Portraiter af Frederik den Andens og Christian den Fjerdes Favorithunde, Wildbrat og Tyrk. Loftet er ziret med udskaaret og forgyldt Billedhuggerarbeide og med et Maleri — Medor og Angelica — i Midten; Væggene betrukne med grönt vatret, guldblommet Mor. Gulvet er belagt med firkantede, gullandske Steenfliser, og over Kaminen Christian den Fjerdes Ciffer.

Til venstre Side for Audients - Salen er et Værelse, hvis Paneel og Vægge ere af en brunagtig Skildpadde Couleur, og Fyldingerne grönne, lakerede i chinesisk Smag. Under Loftet Plafondmalerier, omgivne af et Gipsdække med Stuccaturarbeide.

Foruden de Gjenstande fra Christian den Fjerdes Tid, som gjemmes i benævnte tre Værelser, opbevares der endvidere Det, som man har fra tidligere oldenborgske Konger, hvoraf mærkes:

Det oldenborgske Horn. Dette tidt omtalte Credenzbæger er af forgyldt Sölv med stöbte og drevne Zirater, der endmere hæves ved emaillerede Farver. Det har den i Middelalderen saa yndede Form af et Drikkehorn og hviler paa to Födder, som staae frem foran det, og paa to Griffer, som ligge nedenunder det. Grifferne og Födderne forbindes med Hornet ved to brede Ringe, og tvende lignende, den ene endnu bredere, pryde dets lukkede Ende under Knappen og Randen om Mundingen. Disse fire Ringe blive igjen ligesom sammenholdte ved meget smalle Baand, der löbe langs ad Hornet. Prydelserne gjengive i det Smaae alle Trækkene af den tydske Borgbygning, saaledes som den havde udviklet sig i det 15de Aarhundrede; og naar enhver af de anförte Ringe vise i halvophöiet Arbeide en Rad af Buer, der snart skulle forestille Altan-Vinduer, snart Borgporte, med de mellemstaaende Muurstiver og dækkede af spidse Tage, af Muurtinder og Karnaptaarne, saa fremstille de tvende Födder, Knappen og Laaget smaae Modeller af rigtudsmykkede Borge. Vægterne, der engang besatte alle Taarnene, ere nu for Störstedelen forsvundne; men under Buerne vise sig snart Borgens Damer, snart fremgallopperende Riddere, snart Vildmænd med Kölle og Skjold samt rolig siddende Löver. Nedenunder paa Knappens Udladning sees en Række Figurer, der spille paa Strængeleg, og paa Randen om Mundingen afvexler stadig en Skjoldholder med en Dame, der spiller paa Cithar. Vaabenskjoldene bære den keiserlige Örn, de danske Löver, Burgunds Lilier, Brabandts og Flanderns Löve og et Vaaben med en Bispehue. som tillægges den pavelige

Legat, Alexander af Forli. Paa Grund af disse Vaabenskjolde har man antaget, at Hornet var gjort til Erindring om Kong Christian den Förstes Reise til Cölln i 1474-75. Han drog nemlig derhen ifölge en Indbydelse fra Keiser Frederik den Tredie og fra Carl den Dristige, Hertug af Burgund og Brabandt og Greve af Flandern, for at være Mægler tilligemed den anförte Alexander af Forli mellem Erkebispen og Stiftet, som laae i svære Stridigheder. Hornet er, hvad der ofte er Tilfældet med Drikkehorn, viet til de hellige tre Konger, hvis Navne: „Baltazar, Jaspar, Melcior" findes paa Laaget. Överst paa Randen staaer det fromme Önske: „memento mei o mater dei", og paa de smalle Baand mellem de tvende överste Ringe findes Eierens eller Giverens Valgsprog: „In Hopen ic leve. In Ghenoghen ic bheghere. Ave Maria." Överst paa Knappen sidder en Vildmand, der holder en Bladstrimmel med Ordene: „Drinc all wt." Dette Horn, hvortil man havde knyttet et langt ældre Sagn nemlig, at Grev Otto af Oldenborg (omtrent Aar 989) skulde have faaet det af en Bjergmö ved Offenberg, bevaredes paa Slottet i Oldenborg, indtil det i det syttende Aarhundrede, formodentlig under Frederik den Tredie eller Christian den Femte, blev bragt hertil for at gjemmes blandt andre Sjeldenheder i Konstkammeret. Cfr. Jacobæus Museum Regium, hvor Hornet findes stukket i Kobber.

En Guld Fingerring, som efter Traditionen skal have været Christian den Andens Dronning Elisabeths Formælingsring: Om Randen findes indgraveret: AVE MARIA. G. R. (gratiosissima) og i Ringen indfattet en

en „muggelig" slebet Saphir. Cfr. Schlegels Saml. zur dänische Gesch. II, IV, 2, pag. 43, hvor den er stukken.

En Kalk og Disk af forgyldt Sölv; Kalken, besat med en Tyrkisflus, to Granater, to hvide Topaser, en Mokkasteen og to Bjergkrystaller. Paa Disken er graveret: Memoriale domini Eschilli Tomæ Prioris in Antwordskow ad laudem dei pro consecratione sanguinis Jesu Christi in monasterio Antwordskow 1533.

Et Sölvbæger, hvorpaa det danske Vaaben er graveret, har tilhört Christian den Tredie, og er fundet i Stadsgraven udenfor Kjöbenhavns Österport i Aaret 1714. Det veier 38 Lod.

Et Glas-Stob med Fod. 15" höit, 5" i Diameter. Indskrifterne derpaa ere indridsede i Oldenborg af Kong Frederik den Anden og flere fyrstelige Personer og Adelsmænd. Överst staaer: „1568. Treu ist Wildbrat. F. 2. Koningk zu Danemark." Iblandt de mange Navne nedenunder læses: Wilhelm von Gottes Gnaden Prinz zu Nassau. Mit Geduld und Hoffnung G. Schwarzburg. Der Herr kans versehen. Rosenkranz, Gyldenstierne, Munk, Johansen, Holck, Ulrick.

En Sölvkande med Frederik den Andens graverede Ciffer og Vaaben.

Et Toiletspeil i graveret, forgyldt Sölv Kapselramme, besat med Granater og Amethyster, har tilhört Frederik den Andens Dronning Sophia.

Et fiirkantet Taffeluhr af forgyldt Sölv, forfærdiget 1561, med Indskrift: „Anno 1584 gaf Konning Fre-

derik den anden til Danemark och Norge sin Sön Kristian dette Segerværk."

En Guldskee med det danske Vaaben indgraveret og en liden Kniv med Ibenholts Hefte, hvori Sölvbogstaverne: M. H. z. G. a. (Meine Hoffnung zu Gott allein) Frederik den Andens Valgsprog, samt Aarstallet 1570.

En Onyxcamée med Frederik den Andens Portrait.

Christian IV.

født 12te April 1577 paa Frederiksborg Slot. Konge 1588 under Formynderskab af fire Rigsraader, antog selv Regjeringen 1598. Död 28de Febr. 1648. Valgsprog: Regna firmat pietas. Jehova dirige cor meum. Dronning: Anna Catharina, Datter af Churfyrst Joachim Frederik af Brandenborg, född 1575, formælet 1597, död 1612.

Af Sager fra denne Konges Tid mærkes:

En Kalk og Disk, begge af 22 Karats Guld. Kalken er 9″ höi, hvoraf Bægeret holder 3″ paa en sexkantet Fod med fladtrykt Kugle paa Skaftet. Bægerets Munding holder 4″ og Foden 6″ i Tværmaal. Paa Foden og den nederste Trediedeel af Bægeret er anbragt en gjennembrudt arbeidet Guldbeklædning, bestaaende af hvidt, blaat og grönt emaillerede Arabesker, hvis ophöiede Contourer omfatte Emaillen, og lade Kalkens Guldgrund skinne igjennem. Den er prydet med 6 större og 60 mindre rödt emaillerede Rosetter, hvis Skruer udgjöre Arabeske Nettets Befæstning. Disken er 7″ i Diameter med en Bund, der senere er nettet til Randen, hvis indskaarne Arabesker vare udfyldte med forskjelligen farvet Emaille, hvoraf en Deel er borte og hvorpaa desuden et hvidt Kors samt tre ovale Medaillons, forestillende Christi Födsel, Nadverens Indstiftelse og Christi Opstandelse, alt arbeidet paa samme Maade, ere anbragte. Begge veie 87 Lod og ere af udmærket skjönt formodentlig hollandsk Arbeide. Ifölge Traditionen skulle de være

en Foræring til Christian den Fjerde af en hollandsk Menighed, rimeligviis en af dem i Danmark bosatte.

En oval Skaal af Nephrit, indfattet i Guld og prydet med Rubiner, Tyrkiser og Smaragder.

Christian den Fjerdes Mundglas. Paa Laaget, som er af Sölv, staaer hans Navnetræk. Rundt om paa Glassets Sider er de danske Provindsers Vaaben indslebet.

Et forgyldt Sölvcompas, hvorpaa er graveret de danske Provindsers Vaaben og Aarstallet 1595.

Christian den Fjerdes Skibslygte af Sölv med hans Navnetræk.

Tvende Sölvlamper i Form af smaae Skibe. Kjölen er af Bjergkrystal.

Otte store Sölvkruse og Bægere, besatte paa Siderne med Neldebladsdalere. Veie tilsammen 1100 Lod. Vundne af Christian den Fjerde i den Ringrenden, som fandt Sted i Hamborg, da han der blev hyldet den 30te Octbr. 1603.

Et Sölvbæger, hvorpaa er graveret Kongens Ciffer og fölgende Indskrift:

Konningen med fire sine Hermænd rund
Som Albrecht Scheel og Peder Mundt,
Og saa derthill Anders Sinklar
Og siden Anders Gronebjerg,
De gjord eet Vedd ymellom sig
Om tredive Daller foruden Svig,
Hov fyrst auff dem sig druckken drack,
Fraa blide Maanets den sjette Dag
Till Paaſk i det fogangne Aar.
Men de som sidst beskreffvit staar
Syg fyrst forbrid en Dag alleene,
De vild gjern vere fraa Drick saa rene.

Aff deris Pending er jeg gjort
Og staar nu for Di her paa Bord.

Et lidet Relief i drevet Guld, forestillende en knælende qvindelig Figur med en Vase med Blomster foran en Klippevæg, $1\frac{1}{2}''$ i Diameter.

En Mars, hvis Hoved og Arme ere af Onyx, Underkroppen af Elfenbeen og Gevandtet af Guld, holdende i den höire Haand et Sværd, i den venstre et Skjold af Onyx med en lille Venusfigur, udarbeidet siddende paa en Stub, i en Krands af emailleret Guld, $2\frac{1}{2}''$ i Diameter.

En Guldring, hvori en Saphir med det kongelige Vaaben og Christian den Fjerdes Ciffer.

En klar sleben Saphir til Indfatning i en Naal, een Tomme i Fiirkant.

Et emailleret Guld-Lænkearmbaand, besat med Rubiner og Taffelstene. Paa hver Lænke er Christian den Fjerdes Ciffer graveret. Har tilhört hans Gemalinde, Dronning Anna Catharina.

Et Guldarmbaand med indlagte flettede Haar (formodentlig Christian den Fjerdes). Omkring paa Randen ere emaillerede Guldblomster og Figurer med Diamanter, samt Bogstaverne A. C.

Et Guldbind til en Stambog, at indlægge löse Blade i, emailleret og graveret med det holstenske Vaaben og Aarstallet 1613. Har tilhört Hertuginde Augusta af Holsten-Gottorp.

Fire Ridder Ordens Decorationer, kaldede „den bevæbnede Arm", som Christian den Fjerde stiftede i Anledning af den svenske Krig. Ordenstegnet dannes af en blaat emailleret Arm, holdende et Sværd i

Haanden, forenet med en hvidt emailleret Elephant, hvorpaa Aarstallet 1617, hængende i en liden Guldkjæde, Tvende blaat emaillerede, væbnede Arme, hvoraf den ene er indfattet med Rosenstene og den anden med Taffelstene samt Cifferet C5 (Kongens ældste Sön) i en Medaillon, og endelig en blaat emailleret, væbnet Arm uden Steenindfatning.

En rund aflang Skaal af Achat, 9″ höi, hvorpaa ere graverede i Relief endeel Trophæer og Aarstallet 1620. Paa Laaget staaer en emailleret Guldfigur med et Skjold, hvori det würtembergske Vaaben indfattet med Diamanter. Udsat som Priis ved et Carrousel og vunden af Christian den Fjerde.

En Guldkalk 9″ höi paa en sexkantet Fod med graveret Arbeide og indfattet med Saphirer. Under Bægeret paa Skaftet et hvidt emailleret Dödningehoved, hvori to Rosenstene. Hertil hörer en Guld Oblatbuddike, Disk og Kande, hvorpaa Aarstallet 1632. Veier tilsammen 155 Lod, Har tilhört Kongens Söster Augusta, gift med Johan Adolph, Hertug af Holsten-Gottorp.

En Guldskee og Kniv med Christian den Fjerdes Ciffer og Aarstallet 1632 indgraveret.

En Bog med et emailleret Guldbind. Heri findes endeel franske Vers, skrevne 1633 af Christian den Fjerdes Datter, Anna Catharina, forlovet med Grev Frantz Rantzau, som druknede i Graven ved Rosenborg Slot 1632.

Et emailleret Guld Timeglas med to Afdelinger. Paa Indfatningen er emailleret Kongens Ciffer og Aarstallet 1633.

Paa en Piedestal af sort Ibenholt staaer, meget smukt udarbeidet, St. Jörgen i Kamp med Dragen, af emailleret Guld, prydet med Diamanter. 4" höi.

Et emailleret Guld Brystbillede af den svenske Konge Gustav Adolph, som et Slags Hæderstegn, forfærdiget i Anledning af Trediveaarskrigen. Samme Konge til Hest, udarbeidet i en Coquille og indfattet med Guld. Paa Bagsiden en Löve, holdende et Sværd og Skjold, staaende paa en Vaabendynge. Ovenover graveret: cum deo et victricibus armis.

En oval Skaal af Serpentin med graveret forgyldt Sölvbeslag. Paa Laaget er Christian den Fjerdes Ciffer, Navnet „Frederiksborg" og Aarstallet 1643.

Et Guldbæger, hvorpaa er graveret Kongens Ciffer og Aarstallet 1644.

Et Reisespeil, paa Bagsiden er Cristian den Fjerdes Ciffer emailleret i Guld og om Randen Kongens Valgsprog.

To Beenflöiter forfærdigede af Christian den Fjerde.

En Sölv Skaalvægt med Staalbalance og fire Indsats Sölvlodder, brugt af Kongen til at veie det Guld og Sölv han selv leverede Myntmesteren.

Et jernbeslaaet Skrin, som indeholder et Stempel og Trykkeredskaber; i Stemplet er graveret Christian den Fjerdes Navn-Underskrivt:

Kongen skal have betjent sig af dette Stempel, naar Expeditionernes Mængde ikke levnede ham Tid til at underskrive.

Christian den Fjerdes Ridderstatue af forgyldt Sölv 28" höi. Kongen har en Fjæderhat paa Hovedet og Brystharnisk. Med Landsen nedstikker han en Ring, som hænger imellem to 48" höie Söiler, hvorpaa er indgraveret Navnene og Vaabenskjoldene af de fyrstelige Personer og Adelsmænd, som vare tilstæde ved Kroningen 1596, i hvilken Anledning det Hele er forfærdiget.

Portraiter og Malerier.

Christian den Fjerdes Portrait, Knæstykke, malet paa Lærred af Peter Isaachsen. 46" höit, 48" bredt.

Sammes Dronning, Anna Catharina. Miniaturportrait.

Christian den Fjerdes Portrait i en emailleret Guldkapsel under Krystal, med Aarstallet 1611.

Samme Konges Miniaturmaleri med Aarstallet 1623.

Christine Munk Lehnsmand Ludvig Munks Datter, födt 1598 paa Nörlund, viet ved venstre Haand til Christian den Fjerde 1615, faldt i Unaade 1630 og döde 1658; Miniaturmaleri med Aarstal 1623.

Kongens ældste Sön, Prinds Christian (kaldet Christian den Femte) födt 1603, död 1647 og Gemalinde Magdalena Sibylla, Datter af Churfyrste Johan Georg den Förste af Sachsen. Miniaturmalerier.

Christian den Fjerde og Prinds Christian, til Hest, malet paa Kobber, 12" höit, 10" bredt.

Et paa Træ malet Portrait af Kongens yngste Sön, Prinds Ulrick, som blev ihjelskudt i Schlesien af en Snigmorder 1633, i en Alder af 22 Aar.

Dronning Anna Catharinas Broder, Johannes Sigismund, Churfyrste af Brandenborg, med Gemalinde Anna, Datter af Hertug Albert Frederik af Preussen, Miniaturmalerier paa en Guldplade.

Christian den Fjerde til Hest, lader sig af en Ingenieur forevise Planen til Kjöbenhavns Fæstningsværkers Udvidelse. I Baggrunden Rosenborg Slot, Oliemaleri, 24" höit, 30" bredt.

Christian den Fjerdes Brystbillede, 4" höit, bosseret i Vox 1648.

En Allegorie paa Christian den Fjerde, som Fredsmægler, malet paa Træ af van der Venne; 48" höit, 64" bredt. Herpaa findes Portraiter af Kongen, hans to Sönner Christian og Frederik, med Gemalinder Magdalene Sibylle og Sophia Amalia, Rigshovmester Corfitz Ulfeldt og Gemalinde Eleonore Christine m. fl.

Et Oliemaleri med Christi Forhaanelse, saaledes som Christian den Fjerde saae den i et Syn paa Rothenburg. I Rammen er en haandskreven Seddel af Kongen, som lyder:

Disser Gestaldt ist mür den 8 Decemb. auf dem Hausse Rodenburg Morgens früe gezeiget, der Hon und Spott so unser Erlösser und Seeligmacher Christus Jesus, unserendt halben gelitten bey varrendem Gebet zu Gott führ die Nodt der gansen Ewangelische Kirchen Anno 1625.

Christianus IIII D. G. Rex Daniæ et Norv. ma. pro S.

Maleriet er 24" höit og 21" bredt, malet paa Træ og indfattet i Egetræes Ramme med Ibenholts Zirater.

En Stamtavle paa Pergament, forfærdiget 1636 over Forbindelsen imellem det kongelige danske og det hertugelig Slesvig Holstenske Huus.

En Calender og Mærketavle med Aarstallet 1638 og

Christian den Fjerdes Portrait malet paa Træ; den er til at lukke, og indvendig er et sort Bræt, hvorpaa staaer: nota been. Kongen optegnede her Dens Navn, han vilde have i Erindring. Nedenunder er malet nogle Sæbebobler og et nær udbrændt Lys, derved fölgende Indskrift:

Als Vel en Rook
Verduint des Menssen Leeven ook.

Takkerne af et Dyr, som i Aaret 1611 den 8de Decbr. blev fanget i Calmar By, hvor dets Ankomst tillige röbede de svenske Troppers Nærmelse, der vilde overrumple den danske Besætning.

Vaaben og Meubler.

En Riffel med blaat Löb, hvorpaa Aarstallet 1596 og det danske Vaaben, Kappen af Sölv med et greveligt Vaaben, hvorunder „Hjeronimus Schlick, Greve af Passau og Herre til Weiskircken."

En Riffel med Hjullaas, Skæftet indlagt med Elfenbeen og Perlemor. Paa Laasen er graveret Aarstallet 1632 og Forfærdigerens Navn, Heinrich Kalthoff, en Sön af Bössemager Johan Kalthoff, hvem Christian den Fjerde i Aaret 1616 lod hidkalde fra Nürnberg.

En glat Bösse med kantet og falset Ryg, hvorpaa Ciffret C. 5 med Krone over og Aarstallet 1635, indlagt med Sölv.

Et Par riflede Pistoler med falsede Löb og Hjullaase, paa Kapperne C. 5 og paa Löbene R. P. 1623.

En Kaarde med en blaa Klinge, hvorpaa de danske Provindsers Vaaben er forgyldt. Fæste og Greb ere af udarbeidet, mat Jernarbeide. Brugt af Kongen som Sörgekaarde ved hans ældste Söns Begravelse.

En Kaarde, Fæstet af Jern, med Guld overtrukket,

paa Knappen Christian den Fjerdes Ciffer og det danske Vaaben emailleret.

En Kaarde med emailleret Guldfæste, besat med Diamanter. Brugt til Ridderslag af Christian den Fjerde.

En Pallask med forgyldt Jernfæste og sort Flöiels Klappe, som Pareerplade. Paa begge Sider af Klingen ere Provindsernes Vaaben indgraverede. Forfærdiget paa Brobye Værk i Fyen 1648, og brugtes som Heroldsværd.

En Kaarde med kantet Klinge og forsölvet Jernfæste, som den svenske Konge, Gustav Adolph, har baaret i Trediveaarskrigen, men efter hans Död ved een af hans Fölge foræret Christian den Fjerde. Paa Klingen er graveret: Si Deus pro nobis quis contra nos.

En Rörstok med Sölvbeslag og paaskruet Knap, indeni ere forskjellige Instrumenter, som Compas, Solviser, Kniv, File, Vinkel, Passer, m. m., og udvendig et Alenmaal, brugt af Christian den Fjerde naar han saae til sine Arbeidere.

Et Uhr med Klokkespil af Metal paa Træfod, fire Alen höit. Foruden et Sangværk, som hver Time spiller en Melodie, er det forsynet med en vedvarende Kalender og endeel astronomiske Angivelser samt forskjellige Metalfigurer, som, naar Klokken slaar, mechanisk sættes i Bevægelse enten for at kime med Klokken eller forrette anden Tjeneste. Kassen eller Hylsteret af forgyldt Metal, findes paa alle Sider prydet med indgraverede Ornamenter, mythologiske Billeder og Tankesprog. Forfærdiget af Uhrmager Isaac Habrecht i Strasborg, til Kjöbenhavns Slot i Aaret 1594.

En Fontaine af Sölv, alleröverst et Rögelsekar,

hvorpaa Actæon med sin Hund; nedenunder Dianas Bad: en Gruppe af fire qvindelige Figurer og Actæon med to Hunde. Den överste Portal bæres af tre Piller, hver med Hane til at tappe Vandet i det, nedenfor hver Pille anbragte, Vandfad i Form af en Muskel. Under Fontainen et Fodstykke af Ibenholt, prydet med Sölvzirater. Det Hele staaer paa et tolvkantet Ibenholts Bord, indfattet med dobbelte Sölvlister, og bæres af tre Sölvpiller paa trekantet Fod; det er omtrent af tre Alens Höide.

Et stort og herligt udarbeidet Skildpaddes Skab, indlagt med Ibenholt, Elfenbeen og forgyldt Metal, hvorover et forgyldt Gallerie med Opsats. Ovenpaa staae to lakerede japanske Trævaser.

Et slebet Speil med en smuk udarbeidet Ibenholts Ramme og Sölvzirater, hvorpaa Christian den Fjerdes og Dronnings Portraiter af Sölv med Krone over, som holdes af to Genier.

Et Ibenholts Bord, i hvis Blad een stor, oval, og otte mindre, graverede Sölvplader ere indlagte, omgivne af Sölv og Perlemors Lövværk, staaende paa fire dreiede Piller.

Nogle Klædningsstykker, som af Christian den Fjerde bleve brugte den Dag, han i Söslaget ved Fehmern blev saaret og mistede Öiet; saasom en Hue af rödt figureret Flöiel, Halskrave, Manschetter samt Lommetörklæde, hvorpaa endnu findes Pletter af Kongens Blod. Paa Törklædet er udsyet Christian den Fjerdes Ciffer og Aarstallet 1644.

Et prægtigt Ridetöi, som af Christian den Fjerde blev bekostet til hans ældste Söns, Prinds Christians

Bryllup 1634. Sadel, Skaberak og Pistolhylsterne ere af sort Flöiel, broderet med Guld og rigt besat med ægte Perler, og prydede med emaillerede Guldsmykker og Spænder, indfattede med Diamanter. Pistolerne med emaillerede Guldknapper, hvori fattet Saphirer og Rosenstene. Sporerne af graveret Guld, besatte med Diamanter. Dette Ridetöi er omtalt i Ogiers dän. Reise 1634, cfr. Schlegels Samml. zur dän. Gesch.

Frederik III.

født 18de Marts 1609 i Hadersleben, Erkebiskop i Bremen 1634, Konge 1648, död 9de Februar 1670. Valgsprog: Dominus providebit. Dronning: Sophia Amalia, Datter af Hertug Georg af Brunsvig-Lyneborg, född 1624, formælet 1643, död 1685.

Sager fra denne Konges Tid opbevares i tvende Værelser, hvoraf det ene er betrukket med rödt Damask og hvidt Silkestof, og det andet med grönt, hvidt og rödt vatret Silkestof. Plafondmaleri af Coiffre.

En forgyldt Sölvkalk og Disk med Frederik den Tredies Ciffer, brugt af Kongen til Communion.

Et lidet Alterbord, af forgyldt Sölv, prydet med Rosenstene, bagtil er en smuk malet Altertavle.

Et Crucifix af emailleret Guld, hvori er fattet en Aquamarin. Det er 5″ höit.

En rund Guldplade, hvorpaa det danske og lyneborgske Vaaben er emailleret.

Et Smykkeskriin af forgyldt Sölv, 11″ höit, 18″ bredt. Indvendig paa Bunden et Relief i drevet Sölvarbeide, forestillende Paris Dom. Udvendig er det prydet med Bjergkrystal, Rosenstene og Granater. En Foræring til Dronning Sophia Amalia fra Dronning Anna af Engelland.

Et rundt aflangt Etui af Guld med forskjellige Instrumenter, og tvende Couverts af Guld, hvori Kongens og Dronningens Navnetræk er graveret.

Tvende Ring- eller Smykkeskrine af Achat, prydede med emaillerede Guldblomster og besatte med Amethyster og Chrysolither.

En grön og röd emailleret Guld-Buddike med Laag og tvende Flacons, prydet med Diamanter.

Et Guldbæger med en grön emailleret Medaillon, hvorpaa det holstenske Vaaben og Hertug Frederik den Tredies Ciffer. I Bunden er indfattet en hamborgsk Guldmynt. Det har tilhört Hertug Frederik den Tredie af Holsten.

En Pocal af Bjergkrystal i Form af en Coquille med ophævet Arbeide, 10″ höi. Paa Foden Landgreve Wilhelm den Sjette af Hessencassels Vaaben.

Et Glasbæger med Laag, 9″ höit, hvorpaa er slebet Kong Frederik den Tredie til Hest, paa Siden af Glasset det fyenske Slag, Udfaldet paa Amager og Slaget i Sundet.

En Sölvkande med Laag, hvori er graveret Frederik den Tredies Ciffer.

En Kande af Narhvalshorn med Hank og Beslag af forgyldt Sölv. Paa Laaget en Medaillon, hvori er graveret to Grönlændere, og paa Hanken en siddende Grönlænder, der holder et Narhvalshorn.

Et Elfenbeens Bæger, 10″ höit, med tre emaillerede Guldbaand. Paa Laaget staaer en Grönlænder med sin Bue paa Nakken, af emailleret Guld.

Fem Nautiler paa höie Perlemors Födder, og en liden Nautilus, hvori udskaarne Frederik den Tredie og Dronnings Portraiter med Vaaben.

En udskaaren Elfenbeens Daase, forfærdiget af Frederik den Tredie.

Et Signet af Chalcedon, indfattet i Guld, hvorpaa er emailleret det danske Vaaben

Dronning Sophia Amalias Signet, skaaret i To-

pas, fattet i emailleret Guld; den lyneborgske Hest danner Grebet.

Portraiter og Malerier.

Frederik den Tredies Brystbillede paa Lærred, 32″ höit, 24″ bredt. Sammes Dronning malet paa Kobber i lignende Störrelse.

Frederik den Tredie og Dronning, hele Figurer af Perlemor, indlagte i sort Skifersteen, 5½″ höi, 4″ bred.

En rund Plade af 8″ Diameter, hvorpaa Portraiter af Frederik den Tredies Börn ere emaillerede af Prieur 1671.

Et Portrait malet paa Træ af Frederik den Tredie selv. Bagpaa staaer skrevet: Friderich der Dritte hat diesz Contrafey gemalt, als er Erzbischoff im Stift Bremen gewesen, dieser Pastor ist Prediger gewesen zum Jorck im Stift. Maleriet er 10″ höit, 7″ bredt.

Kong Carl den Förste af Engelland, Miniaturmaleri, indfattet i Guld, bagpaa emailleret et Dödninghoved.

Kong Carl den Anden, Miniaturmaleri, bagpaa hans Navn og Aarstal 1660.

Dronning Christine ef Sverrig. Miniaturportrait.

Kong Carl den Tiende af Sverrig og Dronning Hedevig Eleonore, Datter af Hertug Frederik den Tredie af Holsten-Gottorp. Miniaturportraiter.

Greven af Oldenborg, Anthon Gynther og Gemalinde Sophia Catharina, Datter af Hertug Alexander af Holsten-Sönderborg, malet paa Træ.

Et Maleri, forestillende Arvehyldingen paa Slotspladsen i Kjöbenhavn 1660. Det er malet af en samtidig Mester, Wolfgang Haimbach, og har historisk Interesse for den Troskab hvormed Bygningerne og Costumerne ere fremstillede. Det er 51″ höit og 87″ bredt.

Et Maleri, forestillende de Svenskes Angreb og Hovedstormen paa Kjöbenhavn Natten til den 11te Februar 1659, malet af Vertangen. 24″ höit, 32″ bredt.

Vaaben og Meubler.

En Riffel til at lade bagfra med tredive Skud, foran rund og bagtil kantet, hvorpaa Frederik den Tredies Ciffer og derover en Biskopshue. Paa Löbet findes graveret:

Zur Wehr und Ernst zur Lust und Possen
Wird dreyzig Mahl aus mir geschossen,
Kom Büchsenfreund und jetzt frei sag,
Ob mihr ein Rohr auch gleich sein mag.
Peter Kalthoff 1646 d. 28de Mai fecit Flensburg.

Tvende Rifler af stor Caliber med kantet graveret Pibe. Skæfterne ere af Ibenholt, smukt indlagte med Elfenbeen. Paa Kolben findes en Guldplade med det danske Vaaben emailleret. Paa Pandedækselet staaer Gerdt Hennygei 1652.

En Hagelbösse med fransk Laas. I Kolben indlagt en Elfenbeens Medaillon, hvorpaa staaer: S. A. en dieu mon esperence. Har tilhört Dronning Sophia Amalia.

Et Par Pistoler, hvis Piber paa tre Sider ere

forgyldte og indlagte med Messingfigurer, forestillende Krig og Fred. Kapperne ere emaillerede og besatte med böhmiske Stene. Laasene ere graverede og betegnede: J. des Granges.

En Sörgekaarde med sort glat Jernknap og Pareerstang. Grebet er af sort Jerntraad, og Klingen graveret. Baaren af Frederik den Tredie ved hans Faders Begravelse.

En Commandokaarde, som Frederik den Tredie har brugt som Erkebiskop i Bremen. Paa hver Side af Klingen ere graverede tre Hoveder med Biskopshuer.

En Hirschfænger, Haandgrebet af Horn, beslaaet med Guld, emailleret og besat med Guldlöver. Paa Gehænget er Dronning Sophia Amalias Navnetræk.

En Kaarde med Guldfæste, hvortil Skede og Gehæng med glat Guldbeslag. Baaren af Frederik den Tredie.

En Commandostok af Eenhjörningshorn med en emailleret Guldknap, besat med Rubiner.

En Kaarde, hvis Fæste, Hage og Dopsko ere af det Guld, som Burrhi har forfærdiget. Denne Alchymist var fra Italien og begyndte först sine chemiske Operationer i det gamle Laboratorium i Rosenborg Have, men indrettede efter egen Plan ved Österport et nyt Laboratorium 1669. Det er denne Bygning, hvis Navn "Guldhuset" blev beholdt, da den i Christian den Femtes Tid blev anvendt til en Fabrik.

Et Skab af Ibenholt, indlagt med Elfenbeen og Speilglas, staaende paa en sort dreiet Fod.

Et Bord og tvende Gueridoner, hvori Bladene

ere af kunstigt Gipsmarmor, indlagt med det danske og lyneborgske Vaaben.*

Den kongelige Kroningsstol med dens Læner, som ere sammensatte af Eenhjörningspiller. Herpaa ere anbragte otte forgyldte, i Metal drevne, allegoriske Figurer, nemlig tvende liggende paa Thronhimlen, imellem dem et forgyldt Æble, fire ved Lænerne med to forgyldte Kugler foran, og to staaende i Rygstykket. Nedenfor Æblet i Himlen af Stolen sidder en Flus istedetfor den store Amethyst, som bevares blandt Regaliekostbarhederne, og paa hver Side af denne en temmelig stor Mokkasteen. Rygstykket, begge Lænerne og Sædet ere beklædte med Guldbrokade. Frederik den Tredie lod denne Stol forfærdige, som förste Gang blev brugt ved hans Söns, Christian den 5tes, Kroning i Frederiksborg Slotskirke 1671.

Hendes Majestæt Dronningens Kroningsstol er beklædt med Sölvplader, og paa adskillige Steder forgyldt. Ovenpaa Thronhimlen ligge to drevne, allegoriske Figurer, forestillende Fromhed og Velgjörenhed, med Navnet Jehova i Midten, af stöbt Sölv. Rygstykket og Sædet overtrukne med Sölvbrokade.

Christian V,

födt 15de April 1646 i Flensborg. Konge 1670, död 25de August 1699. Valgsprog: Pietate & justitia. Dronning: Charlotte Amalia, Datter af Landgreve Vilhelm den Sjette af Hessen-Cassel, födt 1650, formælet 1667, död 1714.

Hvad der hörer til denne Konges Tid, findes i tre Værelser, hvoraf det ene benævnes Marmorgemakket. Væggene ere af Gipsmarmor. Gulvet indlagt med Marmor af forskjellige Couleurer, og Loftet, der er decoreret med Stuccaturarbeide, har tillige i forskjellige Afdelinger de danske Provindsers Vaabener. Det andet kaldes det röde Gemak, i hvilket Væggene ere betrukne med Hautelice-Tapeter, og det tredie, Taarngemakket, er betrukket med figureret, chinesisk Plyds paa Guldgrund.

En forgyldt Sölvkalk og Disk med Christian den Femtes Ciffer, brugt af Kongen paa hans Reiser.

Det danske, originale Vaaben af Sölv, emailleret med dets rette Farver, i Ibenholdts Ramme med Glas. 16" höit, 20" bredt.

En bibelsk Calender fra Aaret 1696 indfattet i et Sölvbind; paa den ene Side er det danske Vaaben og paa den anden Side Dronningens Ciffer graveret.

En liden Devise med Skjold, Kaarde og Landse, nedenunder emailleret: au plus adroit, indfattet i Guld og besat med Diamanter. Udsat som en Priis ved et Carrousel og vundet af Christian den Femte.

En Guldfilegran Skrivecalender med Chrisian den Femtes Ciffer.

En Guldflacon, hvorpaa er graveret Christian den Femtes og Charlotte Amalias Ciffre.

Tvende Timeglas og fem forskjellige Vaser af Sölvfilegran.

Et Bæger af Bjergkrystal, som en flyvende Fisk, indfattet i Guld, er overrakt Christian den Femte af den svenske Commandant ved Vismars Indtagelse i Aaret 1675.

En Porcelainskumme med Sölvindfatning, hvorpaa Navnetrækket C. A. med Krone over. Er bragt til Danmark med det förste danske Skib, som gjorde Reisen til China, og foræret Dronning Charlotte Amalia.

Et Champagneglas, 20″ höit, hvorpaa er slebet:

Wer mit Bachus kompt ins Spiel
Seh sich für und trau nicht viel
Nimpt er dir dein Kopff nur ein
So seind die Füße nimmer dein.

Portraiter og Malerier.

Christian den Femte som Prinds, malet paa Lærred af Ditmar. 76″ höit, 48″ bredt.

Samme som Konge. Knæstykke, malet af D'Agar, 46″ höit, 40″ bredt.

Dronning Charlotte Amalias Portrait. Samme Störrelse.

Kongens Broder, Prinds Jörgen og Gemalinde Dronning Anna af Engelland, med hvem han blev formælet 1683. Miniaturmalerier.

Kongens Söstre. Anna Sophia, formælet 1666 med Churfyrst Johan Georg den Tredie af Sachsen. Frederikke Amalia, formælet 1667 med Hertug Christian Albrecht af Holsten-Gottorp. Vilhelmine Ernestine, formælet 1671 med Churfyrst Carl af Pfalz.

Ulrikke Eleonore, formælet 1680 med Kong Karl den Ellevte af Sverrig. Miniaturmalerier.

Et Brystbillede af Landgreve Vilhelm den Sjette af Hessen-Cassel. Det er udfört i et Relief, som er sammensat paa Achatsgrund af Krystal, Onyx, Achat, Carneol, Chalcedon og Jaspis. 12″ höit, 11″ bredt.

Kong Jacob den Anden af Engelland. Ludvig den Fjortende af Frankrig. Carl den Ellevte af Sverrig og Churfyrst Frederik Vilhelm af Brandenborg, Miniaturmalerier.

Peter Griffenfeldt. Miniaturmaleri.

Christian den Femtes Portrait, udsyet og broderet med Silke af Eleonore Christine Ulfeld. I Portraitets Ramme, som er udsyet med Guldtraad over en Belægning, forestillende Kronen, Scepteret, Sværdet og Æblet, er omkring Kanten nærmest Portraitet indsyet fölgende Vers:

See her en Konge god en Engle-Sjæle-Mand,
Der i Gudsfrygt med Ret regjerer Folk og Land.
See her en stor Monark, hvis Hoved værdig var,
At han i tusind Aar al Verdens Kroner bar.

Det hele Stykke er med Ramme 56″ höit og 44″ bredt.

Et Maleri forestillende Höiesterets Holdelse i Christian den Femtes Tid. 78″ i Fiirkant.

Christian den Femtes Kroning i Frederiksborg Slotskirke. Oliemaleri. 38″ höit, 53″ bredt.

Et Lykönsknings-Digt, trykket med Guld paa lyseblaat Atlask, overrakt af Studenterne i Kiel til Hertug Christian Albrechts Sön, Frederik den Fjerde, Hertug i Gottorp, ved hans Ankomst til Kiel i Aaret 1698, i Anledning af hans Formæling med Hedevig Sophia, Datter af Carl den Ellevte.

Vaaben og Jagtredskaber.

En Riffel med kantet Pibe. Paa Kappen og Kolben Christian den Femtes Navnetræk og en Forestilling af Kongens Reise over Dovrefjeld, samt Tilbagereisen til Skibs i Aaret 1685.

En 24lödig Riffel. Paa Knappen er graveret Navnene paa det kongelige Fölge, som i Aaret 1685 ledsagede Christian den Femte paa Reisen til Norge. Paa Kolben Kongens kronede Ciffer og Pyramiden paa Dovrefjeld.

Tvende 22lödige Studsere, med kantede Piber, og en 6lödig glat Muskedonner med Karabinstang. Kongen har brugt disse Vaaben i den svenske Krig.

En Kaarde med forgyldt Messingfæste og Knap, Grebet beviklet med Sölvtraad. Paa Klingen Christian den Femtes Ciffer. Brugt ved et Carrousel, som holdtes paa Gottorp.

En Jernkaarde, brugt af Kongen i den skaanske Krig.

En Kaarde, hvis emaillerede Fæste dannes af en Slange, der holder et Hjerte, som udgjör Knappen, i Munden. Slangens Hoved er, ligesom Hage og Dopsko, besat med Diamanter.

En Hirschfænger med Achatgreb, og en Jagtkniv med forgyldt Sölvbeslag og dertil hörende fem forskjellige Instrumenter.

Et Jagthorn med Guldringe. En Falkoneertaske af Sölvmor, og tvende Falkehatte broderede med Guld og Perler.

Et Skibsanker, der frelste Skibet, hvorpaa Kong Christian den 5te var ombord under Bornholm. I en pludselig paakommen Storm og Uveir bleve alle ud-

kastede Ankere lösrevne og tabte, undtagen dette eneste, som var det sidste, og som holdt Skibet indtil Stormen lagde sig. Biskop Kingo har til Erindring om denne Hændelse skrevet et Vers, som findes vedheftet og lyder:

Gud holdt paa mig og jeg holdt Christian den femte,
Da en fortvivlet Storm i Østersøe ham klemte,
To Rigers Liv og Død paa to Jernhager laae,
Jeg derfor her, skal til et evigt Minde staae.

De meget store Takker af en Kronhjort, fældet af Christian den Femte selv paa en Jagt ved Eremitagen i Aaret 1698. Kongen havde det Uheld ved samme Leilighed, da han vilde stikke Dyret, at blive kastet overende ved en Træstub og at beskadige Hoften.

Et, i en Sölvkjæde, hængende Been af et Dyr, som en Borger i Randers ved et Skyttegilde, Christian den Femte som Kronprinds bivaanede, har holdt imellem sine Fingre, imedens denne i en Afstand af tredive Alen sköd to Gange derigjennem med en Riffel. Paa Benet findes i denne Anledning en Inscription.

Et stort Contoirskab af Ibenholt, indlagt med Blomsterværk og Fugle af Elfenbeen og forskjellige Træsorter. Dörene indvendig med malede Speilglas. Forfærdiget 1679, tilligemed dertil hörende tvende Gueridoner, et Speil og et Bord af lignende Arbeide.

Et Skildpaddes Skab med mange Skuffer, heslaaet med Sölvlister og indlagt med graverede Arabesker.

Et Dametoilet af Skildpadde, prydet med Plader og Figurer af drevet Sölv; ovenpaa er anbragt et Uhr, staaende paa en Pyramide med Sölvindfatning.

Et Elfenbeens Skab, indlagt med florentinsk Mosaik.

En Metal Harmonica paa tre og en halv Octav.

Frederik IV.

födt 11te October 1671, Konge 1699, död 12te October 1730. Valgsprog: Dominus mihi adjutor. Förste Dronning: Louise, Datter af Hertug Gustav Adolph af Mecklenborg Güstrow, födt 1667, formælet 1695, död 1721. Anden Dronning: Anna Sophia, Datter af Grev Conrad Reventlau, Storkantsler i Danmark, födt 1693, formælet 1721, död 1743.

Det, som henhörer til denne Konges Tid, opbevares i trende Værelser, hvoraf her först nævnes det brune Gemak med Hautelice Tapeter, hvori mythologiske Forestillinger. Panelet bruunt malet med sorte Fyldinger og forgyldte Lister. Under Loftet, som er panelet og malet, hænger en stor og kostbar Lysekrone med tolv Arme, behængt med Bjergkrystal.

En Döbefont af forgyldt Sölv, som bruges til de kongelige Börns Daab. Den bestaaer af en höi Fod af drevet Arbeide, som bærer et forgyldt Sölvbækken. I Fadets Bund er en dreven Sölvplade af mat Arbeide, forestillende Daaben. Paa Randen tre Medaillons med bibelske Forestillinger sigtende til Daabens Sacramente. Den er bekostet af Frederik den Fjerde og forfærdiget i Aaret 1720; veier 960 Lod.

Et stort Guldbæger med Laag. Bægeret hviler paa tre Löver, hvoraf hver holder et Skjold. Forpaa Bægeret er Frederik den Fjerdes dobbelte Ciffer med Krone over af Rosenstene.

Et rundt Guldbæger med Laag. Dets Omkreds er deelt i fire Afdelinger, hvoraf det ene indeholder et i Guldet graveret Billede, hvor Frederik den Fjerde

sees siddende at modtage Hyldingen af de slesvigske Stænder. Ovenover staaer denne Indskrift:

Stænderne i Fyrstend. Schleswig
hylde Kong Friderich IV. 1721 d. 4de Septbr.

og nedenunder denne:

At anden halve Part
Af Schleswig Danmarks bleev
Den fierde Friderich
Med fliid igjennem dreev.

Paa den modstaaende Side er Frederik den Fjerdes Brystbillede graveret i Guldet, med Overskrift: Kongens Födselsdag den XI October MDCCXXI. Nedenunder Billeder staaer:

Det halve er forbi, Gud fylde hundred Aar!
En bedre Souverain vor Norden aldrig faar.

Alle disse Indskrifter ere udförte med sorte Bogstaver paa en hvid emailleret Grund. Af de to andre mellemliggende Sider paa Bægeret indeholder den ene följgende Indskrift om Carl den Tolvtes Död for Frederikshald:

Den svenske Løve faldt for Norske Løvens Fod.
Der midste hand Sit Lif og sidste helte Blod.

Den modsatte Side viser Fæstningen Frederikshald liggende paa Toppen af en Klippe, og ved Klippens Fod den norske Löve, som med hævet Hellebard nedlægger den svenske. Ovenover staae disse Ord:

„Saa var hans Skæbne"

og nedenunder disse:

„Friderichshall den 11te Decbr. 1718."

Indskrifterne saavelsom Billedet ere paa begge disse

to Sider graverede i Guldet og omgivne af en Oval med Forziringer.

Et Guldbæger hvorpaa er graveret Arbeide og indfattede Medailler med Portraitter af Frederik den Fjerde, Anna Sophia og Prinds Georg som General-Admiral af Engelland.

Et Guldbæger, hvori er indfattet to Medailler med Indskrifter. Den ene lydende:

„Fra Kong Frederichs Arverige
Eiderstrømmen ei vil vige."

og paa den anden staaer:

„Den Told som bør Told. 1720."

Imellem disse er graveret en Forestilling af Frederik den Fjerdes og Anna Sophias Formæling og Kroning 1721, med Indskrift:

„Af Guds og Kongens Haand
Blev knyttet dette Baand.
Gud sætte evig fast Kong Frederiks Arvethrone
Som skjænkte sin Gemal, sit Hjerte, Spir og Krone."

To forgyldte Sölvpocaler, hvori ere graverede Navnetræk af Frederik den Fjerde, Keiser Peter den Store og Kong Frederik August af Polen med Aarstallet 1709.

Et Sölvbæger, forfærdiget af Cornelius Kellermann i Preetz 1713, hvorpaa graveret fölgende Indskrift:

"Naer Gadebuscher Schlacht als Steenbock Tønning nam,
De Zaar mit sinem Schvarm toerst in Holsten kam.
De mit der Sachsenheer dat ganze Land dorchstreken.
Word ick to Preetz gemakt ut Russischen Copeken.
Tom Denkmahl dat de Schütz des höchsten Wunderbaar,
De dessen Ort und Stift bedekt in der Gefahr.
Dat in der groten Angst hier kener dürft versinken,
O Kinder priset Gott so oft Ji hirut drinken."

Et stort Glasbæger med Laag, hvorpaa ere slebne Trophæer. Paa den ene Side af Glasset er Carl den Tolvtes Ciffer. Paa den anden Side sees Hercules med Köllen imellem tvende fritstaaende Söiler. Ovenover læses: non hæc ultima meta laborum. Nedenunder: XII labores Herculei. Rundtomkring i tolv smaae, ovale Kredse læses: Desc. in Seel 1700. Narva 1700. Traidune 1701. Pax Traventh.—Riga 1701. Clissow 1702. Tohrum 1703. Lemberg 1704. Grodno 1705. Fraustad 1706. Pax Altranst 1706. Pultovs.

Tvende slebne Studsglas af Rubinflus med Laag, forærede af Hertug Ernst Ludvig af Sachsen-Meinungen i Aaret 1714 til Frederik den Fjerde.

Tvende Elfenbeens Daaser, forfærdigede af Kongen.

Tvende Guld-Skrivertöier med Pyramider over Blæk- og Sandhuus. Paa det ene findes Kongens, og paa det andet hans Sösters, Sophie Hedevigs, Ciffer emaillerede.

En Skaal af en stor Granat med Laag, som er sammensat af mange mindre. Skaal og Laag ere beslagne med emailleret Guld. To Hanke dannes af grönt emaillerede Slanger. Paa een af Laagets Stene er graveret i Relief S. H. med Krone over.

Et Sölvtræ, hvori hænge sex i Drueform slebne Smaragder, derhos en Neger, prydet med Rosenstene, Rubiner, Perler og en Smaragd. Tvende sort emaillerede Negre med Buer og Pile, indfattede med Diamanter.

En meget stor, ægte Perle i Form af en Svane, liggende i en Guldkurv paa to mindre Perler. Vingerne besatte med Diamanter.

Nogle Blomsterstykker, Landskaber og Portraiter, malede af Prindsesse Sophia Hedevig. Deriblandt

tvende Blomsterkrandse, indfattede i forgyldte Sölvrammer, besatte med emaillerede Guldzirater og Diamanter. Paa det ene Stykke er af Prindsessen anbragt i Midten et lidet ovalt Speil istedetfor Kongens Portrait, for hvem Krandsen var bestemt.

Et Skildpaddes Toilet-Speil med en bred, emailleret Ramme, hvori ere indfattede store Granater, Opaler, Saphirer og Hyacinther. Er en Foræring fra Dronning Anna.

En chinesisk, blaa og hvid Porcellains Kande med sex Par Kopper, indvendig belagte med Sölv, er bragt til Danmark med det förste danske Skib, som kom fra China, og foræret til Kongen, hvis Ciffer er anbragt i Sölv ovenpaa Kanden.

Malerier og Vaaben.

Et Portrait af Frederik den Fjerde, malet paa Lærred af Wahl, 51" höit, 41" bredt.

Dronning Louise, samme Störrelse.

Kongens Söster, Sophie Hedevig, Miniaturmaleri.

Et Oliemaleri, forestillende den svenske General Feltmarskal, Grev Magnus Stenbock, som han selv har udfört og sendt fra sit Fangenskab som en Art af Ansögning til Frederik den Fjerde i Aaret 1713. Han sidder omgivet af endeel Fjederkreatur og holder i Haanden et opslaget Papir med den Indskrift: "Herr lasz deinen gefangenen losz." Maleriet er 49" höit, 57" bredt.

En Hagelflint med rund, blank Pibe. Paa Laasen findes Navnet Heinrich Kappel. Denne Flint er forfærdiget 1708 og brugt af Kongen paa hans Reise til Italien samme Aar.

Tvende korte Studsere forfærdigede af Fr. Oster-

mann. Paa Tomskilterne findes Frederik den Fjerdes Ciffer. Kongen har paa sine Reiser betjent sig af disse to Vaaben.

Et Par 32lödige Pistoler. Piberne ere blaat anlöbne og indlagte med Guld. Skæfterne ere af Elfenbeen med forgyldt Sölvbeslag. Paa Laasene er graveret: de la Haye Mastricht. Er en Foræring fra Kong Ludvig den Fjortende af Frankrig til Frederik den Fjerde.

En Pallask mød Guldfæste. Paa Kurven Frederik den Fjerdes dobbelte Ciffer, omgivet af en Trophæ i ophævet Arbeide.

En Hirschfænger med Guldfæste, besat med ægte Perler og Rubiner. Den norske Löve emailleret paa Pareerpladen. Har tilhört Kongens Broder, Prinds Carl.

En Kaarde med Guldfæste; Grebet af Achat. Fæstet blev böiet og beskadiget ved et Fald af Kongen, som i Aaret 1729 bivaanede nogle Kanoners Stöbning i Giethuset.

En bruun Skildpaddes Spadserestok med Guldknap, hvorpaa er emailleret: mes mouvemens sont caché.

Et Spanskrör med en Knap, emailleret af Prindsesse Sophia Hedevig, og besat med Diamanter. Överst paa Knappen er Frederik den Fjerdes Ciffer.

En Kyrads af Jern med Kongens Ciffer, forgyldt

En Kaarde med forgyldt Kobberfæste, har tilhört den svenske Konge, Carl den Tolvte. Under sit förste Ophold i Norge har han foræret den til den norske Oberst Kruse, der saa tappert forsvarede sin Post den 9de Marts 1716 ved Holands Præstegjeld. Efter Oberst Kruses Död sendte hans Börn den til Frederik den Fjerde.

Tvende Gueridoner, et Bord og et Speil i en

Ramme af Buxbomtræ, med meget smukt Marqueteri-arbeide i japansk Smag.

Et Skab med mange Skuffer, beklædt med drevne Sölvblikplader, staaende paa en forgyldt udhuggen Træfod, og tvende ovale, slebne Speile med Rammer af forgyldt Sölv, hvorpaa Frederik den Fjerdes Ciffer med Krone over.

Speilcabinettet.

Loft, Vægge, Vinduesfordybninger og Dörre, ligesom og en stor Oval i Midten af Gulvet, ere beklædte med folieret Speilglas. Gulvet omkring Ovalen er indlagt med forskjellige Sorter couleurt Træ og Been.

Riddersalen,

der findes i Slottets överste Etage, er ligesaa lang og bred, som selve Slottet. Dens hvælvede Loft er decoreret med Stuccaturarbeide i fem Afdelinger, hvoraf den mellemste indeholder det af Ordenskjæderne omgivne, med dets rette Farver colorerede, Rigsvaaben i en Indfatning af Lövværk og andre Ornamenter. Til Höire og Venstre for Vaabenet de fire kongelige Regalier, malede paa Lærred af Heinrich Krock i Ornamentindfatninger. Kronen, hvis yderste Omgivelse dannes af en Glorie med Genier, samt af fem qvindelige Figurer i legemlig Störrelse, der ved deres Attributer charakteriseres som Majestas, Prudentia, Sapientia, Caritas og Fama. — Scepteret, i hvis Nærhed vise sig paa den östre Side Vornedskabets Ophævelse, og en allegorisk,

qvindelig Figur: Friheden, som i den ene Haand holder et Scepter og med den anden rækker Bönderne „Hatten", Symbolet paa den frie Stand, idet hun træder med den ene Fod Trældomsaaget istykker. Paa den vestre Side ligeoverfor fremstilles Landmilitsens Oprettelse; her er en allegorisk, qvindelig Figur: Styrken. Sværdet. Ved Siden af dette til östre Side sees Dragonernes Oprettelse med Retfærdighedens allegoriske Billede. Paa den vestre Side ligeoverfor fremstilles Matrosernes Indrullering, og en qvindelig Figur: Troskab, havende i den ene Haand en Bog og et Knippe Nögler. — Rigsæblet, hvis yderste Omgivelse dannes ligesom Kronens af en Glorie med Genier.

Loftet begrændses af et, rundt om Salen löbende, Stuccaturgesims, marmoreret af Charles Bracht, paa hvilket i de fire Hjörner allegoriske Forestillinger af Eurapa, Asia, Afrika og Amerika, og bag disse de fire Hovedvinde ere anbragte.

De to lange Sidevægge i Salen ere behængte med Hautelice-Tapeter, forfærdigede i Slutningen af det syttende Aarhundrede i Kjöge af Brödrene van der Eichen fra Holland. Under ethvert Stykke findes et Vers i det tydske Sprog, vævet i Betrækket, som forklarer Compositionerne, der ere tagne af Christian den Femtes Krige med Sverrig.

Det förste Tapet paa höire Haand fra den kongelige Throne forestiller Landskrones Erobring den 11te Juli 1676, 8 Alen bredt, 6 Alen höit.

Det andet Tapet, Söslaget i Kjögebugt den 1ste Juli 1677. 8 Alen bredt.

Det tredie Tapet, Erobringen af Damgarten i Pommern den 6te Octbr. 1675. 8 Al. 12" br.

Det fjerde Tapet, Landet Rügens Erobring den 17de Septbr. 1677. 6 Alen br.

Det femte Tapet, Erobringen af Christianstad i Skaane den 18de August 1676. 11 Alen br.

Det sjette Tapet, Erobringen af Helsingborg den 3die Juli 1676. 6 Alen 12" br.

Det syvende Tapet, som findes paa den modsatte Væg ligeoverfor, fremstiller Söslaget ved Öland den 1ste Juni 1676. 8 Alen 12" br.

Det ottende Tapet, Landgangen paa Skaane den 29de Juni 1676. 8 Alen 12" br.

Det niende Tapet, Erobringen af Marstrands Fæstning den 23de Juli 1677. 5 Alen br.

Det tiende Tapet, Söslaget ved Colberger Heide paa de meklenborgske Kyster den 1ste Juni 1676. 8 Alen 6" br.

Det ellevte Tapet, Erobringen af Landskrones Castel den 4de August 1676. 6 Al. 18" br.

Det 12te Tapet, Erobringen af Wismar den 13de Decbr. 1675. 10 Alen br.

I denne store Sal, hvis Længde er 75 Alen, er i den nordre Ende opreist en kongelig Throne med Rygstykke, Himmel og Repose, alt beklædt med carmoisinrödt Flöiel, kantet med Guldgaloner og Fryndser. Paa Reposen staaer et ovalt Bord med forsölvet Karm paa aaben, forgyldt Krydsfod. Födderne dannes af fire vingede Sphinxer af Sölv. En höirygget Thronstol, beklædt mad forgyldt Sölv. Den aabne Krydsfod dannes fortil af to Sphinxer, bagtil af Löveklöer. Paa

det med Guld og Sölv broderede Rygstykke af rödt Flöiel findes Frederik den 4des dobbelte, kronede Ciffer og Valgsprog.

I den söndre Ende af Salen er en Kamin med Indfatning af broget Marmor, hvorpaa findes Christian den 4des Brystbillede af hvidt Marmor med Aarstallet 1644. Foran Kaminen er en Skjerm af drevet Sölv med historiske Figurer og to store Sölv Varmekugler paa Bukke.

Ved Siderne i Salen staae to Sölv Consolborde og sexten store Sölv-Gueridoner med drevet og graveret Arbeide. Sex Lænestole og tolv höiryggede Stole med Billedhugger-Arbeide. De derpaa udsyede Betræk ere forfærdigede af Frederik den Fjerdes Moder, Enkedronning Charlotte Amalia og hendes Damer.

Glascabinettet.

Væggene ere betrukne med grönt Damask. Panelet og Dörene forsölvede og med forgyldte Lister. Loftet malet med Plafond. Dette Cabinet, som findes i det nordöstlige Taarn ved Siden af Riddersalen, blev i Aaret 1714 efter Frederik den Fjerdes Bestemmelse indrettet til Opbevaringssted for en stor Samling af sjeldne og kostbare Glasarbeider: Pocaler, Bægere, Opsatser, Fade, Tallerkener o. s. v., blæste eller slebne i forskjellige Farver. Störstedelen er forfærdiget i Murano i Nærheden af Venedig.

Christian VI.

födt 30te November 1699. Konge 1730, död 6te August 1746. Valgsprog: Deo et populo. Dronning: Sophie Magdalena, Datter af Markgrev Christian Heinrich af Brandenburg-Culmbach-Weverlingen, födt 1700, formælet 1721, död 1770.

De fra denne Konges Tid opbevarede Sager findes i et Værelse i det nordre Taarn.

En Altarkande af forgyldt Sölv, med tilhörende Kalk og Disk, hvorpaa indgraveret det danske Vaaben, Christian den 6tes Ciffer, og Aarstallet 1742.

Et Guld Skrivertöi, hvori Kongens Ciffer graveret.

Et emailleret Elephant-Ordenstegn, baaren af Kongen.

En forgyldt Sölvpocal 22″ höi, i Form af en Viindrueklase paa en rund Fod, med dertil hörende sex Bægere, kaldtes i sin Tid „Hirschholms Velkomst", og brugtes paa Slottet som en Credenz.

En i Sölv udarbeidet Model af den, i Aaret 1733 i Bergen opförte, Æreport, tilligemed Landingsbroen, „Triangelen" kaldt, saaledes som den var ziret i Anledning af Christian den 6tes og Dronnings Ankomst til Bergen samme Aar den 12te August Forfærdiget af Johannes Müller, Guldsmed i Bergen 1734.

Et Thee- og Kaffeservice, samt flere Reise-Toiletsager af forgyldt Sölv, have tilhöet Prindsesse Louise,

en Datter af Christian den 6te, gift med Hertug Carl af Sachsen-Hildburghausen i Aaret 1749.

En Muurskee af Sölv med Ibenholts-Skaft, brugt af Kongen til at lægge Grundstenen til Christiansborg Slot.

En glat, rund Elfenbeens Daase, med en dreiet Rose af Rav i Laaget, og en Daase i Form af en Kurv, forfærdiget af Christian den 6te.

En Elfenbeens Rotunde, 8½" höi, med sex Söiler, som bære et Gallerie og en Kuppel af Elfenbeen. Indeni Rotunden er en lav Sokkel, hvorpaa Dronning Sophia Magdalenas Büste. Forfærdiget af Landgreven af Hessen, Wilhelm den 9de.

Et chinesisk Reiseskrin af Skildpadde, prydet med Guld og Perlemors Zirater. Fødderne af forgyldt Sölv.

Et Sölvbæger med Laag, hvorpaa Medailler med Christian den Sjettes og Dronnings Portraiter.

Et Sölvbæger med fire hollandske Mynter, og i Laaget en dansk Medaille i Anledning af Christian den Sjettes Söns, Prinds Frederiks, Födsel.

Tre Flacons af den, först af Baron Bötchers opfundne, Porcellains Masse, med slebne og forgyldte Zirater.

Endeel Pocaler og Glas, hvori ere slebne og forgyldte Portraiter og Navnetræk af Christian den Sjette og Sophia Magdalena.

Et Portrait af Christian den Sjette, malet paa Lærred af Wahl, 32" höit, 26" bredt. Dronning Sophia Magdalena. Samme Störrelse.

Fem Guachemalerier forestillende det gamle Axelhuus og Kjöbenhavns Slot samt Rosenborg, Christians-

borg og Kronborg, malede i Christian den Sjettes Tid.

En kort Flint med rund Pibe og Ryg. Skæftet af Valnödtræ, brugt af Christian den Sjette som Kronprinds.

En 96lödig Riffel. Piben er damasceret og indlagt med Guld. Sigtet er af Sölv i Form af en Drage. Skæftet er overtrukket med grönt Flöiel. Brugt af Dronning Sophia Magdalena til Jagt paa Hirschholm.

Et Par 22lödige Pistoler. Piberne ere runde og bagtil udskaarne som en Maske. Paa Tomskilterne, som ere af Perlemor, findes Christian den Sjettes Ciffer.

Takkerne af et Krondyr, skudt af Dronning Sophia Magdalene paa Veien imellem Hirschholm og Fredensborg Dyrehave 1728.

Et med Perlemor og Metal indlagt Skab, staaende paa forgyldt, udhuggen Fod. Paa Dören Christian den Sjette til Hest, samt Ornamenter. Paa Skufferne til Höire og Venstre for Dören Rigets Provindsvaabener.

Frederik V.

född 31te Marts 1723. Konge 1746, död 14de Januar 1766. Valgsprog: Prudentia et constantia. Förste Dronning: Louise, Datter af Kong Georg den Anden af Storbritannien, född 1724, formælet 1743, död 1751. Anden Dronning: Juliane Marie, Datter af Hertug Ferdinand Albrecht af Brunsvig-Wolfenbüttel, född 1729, formælet 1752, död 1796.

De Sager, som henhöre til denne Konges Tid, opbevares i Cabinettet ved Siden af Riddersalen i det store Taarn, hvoraf mærkes:

Tvende ciselerede Gulddaaser, med Dronning Louises Portrait paa Laaget, i blaat emailleret Grund. En Daase af Rav med Ornamenter i Relief, hvoriblandt det danske og engelske Vaaben samt Kongens og Dronningens Navnetræk.

En Solskive med Vaterpas og en vedvarende Calender. Forfærdiget af A. Holm, Guldsmed i Kjöbenhavn, og overleveret Frederik den Femte 1748 i Anledning af den oldenborgske Stammes 300aarige Regjering. Alle Ziraterne have Hentydning til det oldenborgske Huus.

En Gulddaase med Laag af Perlemor, hvorpaa er udskaaren en Medaillon med de tolv förste danske Kongers Portraiter af den oldenborgske Stamme.

To blaat emaillerede og forgyldte Sölvskaale med Laag og Fade. Paa den ene er 25 Portraiter af den hertugelig brunsvigske Familie i brændt Fedtsteen, af

Medailleur Bauert, og paa den anden 29 Bisquitpaster efter Antiker.

En Gulddaase med Frederik den Femtes Buste en camée af islandsk Obsidian.

Et Krigs- og Beleiringsspil af forgyldt Sölv, bestaaende af forskjellige Figurer, saasom: to Konger og to Dronninger med Krone og Scepter, besat med en Granat; fire Elephanter, paa hver en österlandsk Rytter; 72 österlandske Bueskytter; 28 Figurer med Spyd; 30 Figurer med Slynge; 30 Figurer med Casque, hvori en Granat; 81 Figurer, ridende paa Kameler.

Et Guld Thee- og Kaffeservice, forfærdiget i Kjöbenhavn, har tilhört Frederik den Femte.

En Piedestal af Kjöbenhavns Porcellain, hvorpaa en Medaillon med Frederik den Femtes Portrait, Porcellainsmaleri af Töpfer.

En Porcellainsdaase med forgyldt Sölvcharniere. Paa Laaget er anbragt det danske Vaaben og Kongens Portrait.

Et Glasbæger med Rigets forskjellige Provindsvaabener og Frederik den Femtes Ciffer i Guld.

Et Signet af Carneol, indfattet i Guld, med en Minerva, holdende et Skjold med Kongens Ciffer.

Et særdeles fiint og velarbeidet Elfenbeens Konststykke, dreiet af Dronning Louise. Det bestaaer af en Snegletrappe med löse Ringe paa hvert Trin, der bærer en haarfiin Ziratspids foroven; forneden en excentrisk dreiet Fod. Det Hele under Glas, der hviler paa en Elfenbeens Piedestal.

En meget fiin Lysekrone af Elfenbeen med sex-

ten Arme i 2 Rader, og Ravknapper under, dreiet af Dronning Louise.

Et chinesisk Taarn af Elfenbeen. Det er elleve Tommer höit, hviler paa en rund, med et Elfenbeens Rækværk omgiven, Sokkel af Ibenholt, bestaaer af ti Etager, hver med et rundt, fremspringende Elfenbeens Tag, og har sex nedhængende Elfenbeens Klokker. Det er udfört af samme Dronning.

En liden, yderst fin Spinderok af Elfenbeen, en halv Tomme höi, staaende paa en gjennembrudt Fod af Elfenbeen og Ibenholt, i et cylindrisk Futteral, dreiet af samme Dronning.

En rund, glat Daase. I Laaget et gjennemsigtigt Rav-Aftryk af en dansk Ducat, med Skildpaddes Indfatning, dreiet af Frederik den Femte.

Et rundt Elfenbeens Tempel, bestaaende af to Etager, der hver bæres af sex Söiler. Forfærdiget af Dronning Juliane Marie 1754.

Et Portrait af Frederik den Femte, malet paa Lærred, 48" höit, 44" bredt.

Dronning Louise. Oliemaleri. 30" höit, 24" bredt.

Dronning Juliane Marie. Oliemaleri. 30" höit, 23" bredt.

Arveprinds Frederik. Miniaturmaleri.

Hertug Albrecht af Brunsvig. Miniaturmaleri.

Vaaben.

En 36lödig Dobbelflint. Piberne, som ere runde, ligge ved Siden af hinanden. Forfærdiget af V. Marr. Har tilhört Frederik den Femte, som Kronprinds.

En 24lödig Riffel med blaat anlöben, kantet Pibe.

Kolben er foret med grönt Flöiel. Forfærdiget 1742 og brugt af Dronning Louise.

En 16lödig Flint. Paa Kammer-Enden det danske Vaaben, indlagt med Guld og Sölv. Paa Kappen et F. med Krone over. Er en Foræring af Geheimeraad v. Plessen til Frederik den Femte, som Kronprinds.

Tvende 16lödige Flinter. Paa Piberne, som ere blaat anlöbne, samt ætsede med Guld, ere tre Guldstempler med Lilier, et med den norske Löve og et Stempel med Navnet V. Marr. Disse Geværer ere brugte af Frederik den Femte til Jagt.

Et Par glatlöbede Pistoler med udskaarne Valnödtræes Skæfter. Det graverede Jernbeslag er belagt med Guld. Paa Kappen Frederik den Femtes kronede Ciffer. Foræret af Borgerskabet i Kjöbenhavn til Kongen i Anledning af hans Kroning.

Christian VII.

født 29de Januar 1749. Konge 1766, död 13de Marts 1808. Valgsprog: Gloria ex amore patriæ. Dronning: Caroline Mathilde, Datter af Prinds Frederik Ludvig af Wales, født 1751, formælet 1766, död 1775. Fra denne Konges Tid mærkes:

Christian den Syvendes Portrait, malet paa Lærred, 30″ höit, 23″ bredt.

Caroline Mathildes Portrait. Samme Störrelse.

Kongens Söster, Sophie Magdalene, föd 1746, död 1813, formælet 1766 med Kong Gustav den Tredie af Sverrig. Oliemaleri, 18″ höit, 12″ bredt.

Miniaturportrait af Kongens Söster Wilhelmine Caroline, födt 1747, död 1820, formælet 1764 med Wilhelm den Niende, Landgreve af Hessen-Cassel (siden Churfyrste af Hessen under Navn af Wilhelm den Förste).

Christian den Syvendes Diplom fra Universitetet i Cambridge, under hans Ophold i England 1768. Det har Skikkelse af et Maleri og er indfattet i en udskaaren, forgyldt Ramme. Et Diplom fra Universitetet i Oxford. Det er skrevet paa Pergament og hosföiet Universitetets Segl i en Guldkapsel.

Kongens Patenter som Borger i London og fra Guldsmedlauget sammesteds, med tilhörende Guldkapseler. Paa Laaget af den ene Kapsel findes i ophöiet Arbeide en Forestilling af Staden London, og paa den anden udarbeidet i Relief Kongen siddende paa en Throne. Laugets Genius, ledsaget af Aarvaagenhed og Kundskab i qvindelige Skikkelser, overrækker Kongen Friheden.

En Tegning i Tusch af Capitain W. Haffner, forestillende Couren i Apartementssalen paa Christiansborg Slot 1781, hvorpaa findes Portraiter af den kongelige Familie, Ministre og övrige Hofstat, som den Tid vare tilstede.

En höi Glaspocal med Fod og Laag, hvorpaa er slebet det danske og engelske Vaaben samt C7 og C M. Navnetræk med Indskrift: Felici sidere juncti. Dieu & mon droit 1767.

En cubisk Tobakskasse af Mahognitræ. Paa Laaget en Metalplade, hvorpaa Krigsemblemer og Indskrift: The Spaniards remembre the 13 of Septbr. 1782. Træet er af de svömmende Batterier, hvormed Spanierne angrebe Gibraltar, forsvaret af General Elliot. Pladen er af Metallet af disse Batteriers Kanoner. Foræret Kongen af Conferentsraad Blicher Olsen, daværende dansk Consul i Marokko.

To med Diamanter besatte marokkanske Sölvbægere med tilhörende Porcellains Kopper.

En 16lödig Hagelflint. Piben er bronceret og med Guld-Fænghul. Paa Tomskildtet findes C7des Ciffer.

En Pariser Guldkaarde, baaren af Christian den Syvende.

En Sabel, forfærdiget paa Frederiksværk. Skeden er af forgyldt Sölv.

En sölvbeslagen Hirschfænger med Ibenholts Greb, er en Foræring af Kong Ludvig den Femtende til Christian den Syvende, da denne paa sin Reise var i Paris.

Frederik VI.

født 28de Januar 1768, Konge 1808, død 3die Decbr. 1839. Valgsprog: „Gud og den retfærdige Sag." Dronning: Marie Sophie Frederikke, Datter af Landgreve Carl af Hessen-Cassel, født 1767, formælet 1790.

Fra denne Konges Tid mærkes:

Et Pastelportrait af Frederik den Sjette som Prinds, og Louise Augusta som Prindsesse, malet af Juel.

Et Oliemaleri, forestillende Frederik den Sjette som Kronprinds, af Capitain og Generaladjutant Haffner.

Et Portrait af Dronning Marie Sophie Frederikke, malet af Juel.

En Muurskee af Sölv, som af Kongen blev brugt ved Grundstenens Nedlægning under Alteret i Wonsyld Kirke, Haderslev Provstie den 5te Juni 1824.

Et lidet fiirkantet Reisespeil af Metal-Composition, og et slebet Bæger af Landgreve Carls Glas-Composition, foræret til Frederik den Sjette.

En Kikkert med fire Udtræk, brugt af Kongen paa Maneouvren.

Et Sölv-Reiseuhr og et Messing Skridtuhr.

Flere fremmede Ordens-Decorationer, hvoriblandt Napoleons Æreslegions-Orden, den hollandske Unions-Orden, Helligaands-Ordenen med Stjerne, Kjæde og Ridderkors, Ludvig den Attendes Æreslegions-Orden, den Vestphalske Orden med blaat Baand.

Diplomet som Ridder af Hosebaandsordenen af

1822, tilligemed Sammes Statuter med vedhængende Segl, i forgyldt Kapsel.

En chinesisk Joo-e eller Sindbillede paa Lykke (Venskabs-Emblem), foræret Frederik den Sjette tilligemed et Portrait af chinesisk Hong-Kjöbmand Chungua af Huset Tung-sang i Canton i Aaret 1822. Denne Joo-e bestaaer i en rankeformigt scepterlignende Gjenstand af mörkerödt Træ 22" langt. Tre derpaa anbragte i svagt Basrelief udarbeidede convexe Medaillons af grönlig hvid Jade, forestille bjergige Landskaber med Naaletræer og Bambusbuske (heldbringende Symboler). I den störste, som er 5½" i Diameter, sees tillige et Tempel, hvorhen to Præster synes at begive sig, af hvilke den ene förer en lignende Gjenstand som den her beskrevne, og den anden bærer en Kurv med buddhistiske Offervarer paa en Stav over Skulderen. Selve Ranken eller Skaftet er langs med Siderne ornamenteret, og har tvende Indskrifter. Fra den nederste Medaillons Indfatning udgaaer to i en meget kunstig Knude sammenslyngede 7" lange grönne Silkelidser, forsynede med Elfenbeens Perler, og ende i to 11" lange, gule Silkeduske.

Vaaben.

Et Infanteriegevær med Bajonet. Paa Laasen er graveret C. W. Kyhl. Har været Frederik den Sjettes Exerceergevær som Kronprinds.

Et Jagtgevær med Sölvbeslag og Halvskæfte. Laasen med Percussion. Brugt af Kongen den sidste Gang, han var paa Jagt.

Et Par riflede Pistoler med Messingbeslag og blaat

anlöbne Piber, hvorpaa Forfærdigerens Navn, J. Kuckenreuter. Brugt af Kongen til Skiveskydning i Haven paa Amalienborg.

Et Par glatlöbede Pistoler med runde Laase, hvorpaa er graveret W. Marr; disse have været Kongens Reise- og Saddelpistoler.

En Sabel med Felttegn og Gehæng. Staalfæstet og Staalskeden besatte med Staalbrillanter.

En tyrkisk Sabet med röd Flöiels Skede.

En maurisk damasceret Sabel med Guldfæste Guldbeslaget paa den sorte Maroquins Skede er ziret med Blomster og Krigs-Attributer. Af Kjöbmand Richter i Christiansborg paa Guinea, sendt som en Foræring til Frederik den Sjette, fra Dronningen af Aquapim.

I det lange Gallerie i Stue-Etagen, hvis Vægge ere behængte med Malerier, findes Skabe, hvori opbevares de kongelige Klæder og Garderobesager, sammenordnede efter de forskjellige Tidsaldre fra Christian den Fjerdes til de nyeste Tider, baarne ved Kronings- og Formælings-Höitideligheder, eller til Jagt og Carrousel.